

Nr 4/1968-69.

FINANSUTSKOTTETS betänkande nr 4/1968-69 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1969.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapskamreraren Henrik Gustafsson, vördsamt anföra följande:

I samband med denna framställning har utskottet behandlat landstingsmannen Alarik Häggbloms m.fl. finansmotion med förslag, att landstinget måtte i denna budget under 1 Ht.III:6 "För inlösen vid fastighetsöverlåtelse (r)", höja anslaget till 50.000 mark och under 3 Ht.I:11 "Till landskapsstyrelsens disposition för hälso- och sjukvård samt sociala utgifter", införa ett anslag om 20.000 mark. Motionen beröres närmare i detaljmotiveringen.

Utskottet har jämväl inhämtat kulturutskottets utlåtande beträffande de i budgetförslaget ingående anslagen av kulturell natur vilket utlåtande fogas till betänkandet såsom bilaga.

Landskapsstyrelsen föreslår i framställningen att uppställningen av budgetens utgiftssida skulle givas en helt ny utformning, för att man därigenom skulle kunna sammanföra utgifter inom de olika förvaltningsområdena under samma kapitel. Genom denna omställning har man också enligt utskottets uppfattning åstadkommit en mer ändamålsenlig och översiktlig uppställning av utgiftsposterna. Förändringen omfattas därför av utskottet.

Med beaktande av att man under budgetåret 1969 uppbär landskapsskatt det tredje och sista av de för denna gång beslutade beskattningsåren, föreligger skäl att särskilt fästa uppmärksamhet vid sådana anslag, vilka såsom årliga återkommande i framtiden kan bereda svårigheter för balanseringen av inkomster och utgifter. Av denna orsak har utskottet icke föreslagit förhöjning av något annat moment än under 1 Ht.III:6, "För inlösen vid fastighetsöverlåtelse". Samtidigt önskar utskottet även fästa landskapsstyrelsens uppmärksamhet på möjligheterna, av att vissa låneanslag i den enskilda budgeten skulle ändras till räntegottgörelsebidrag för motsvarande ändamål. Därigenom skulle utgiftssidan kunna minskas utan att effekten av ifrågavarande anslag skulle undergå någon ändring.

Detaljmotivering.

=====

INKOMSTER.

V:6.

Finansieringslån.

Med hänvisning till utskottets motivering under 1 Ht.
III:6 föreslås anslaget höjt med 40.000 mark.

UTGIFTER.

1 Ht.III:6.

För inlösen vid fastighetsöverlåtelse(r).

Landstingsmannen Alarik Häggbloms m.fl. finansmotion.

Med beaktande av de direktiv för landskapsskattens användning, vilka landstinget slog fast vid beslutet om uppbärande av landskapsskatt, samt av de synpunkter motionärerna framfört i ovannämnda motion har utskottet beslutat föreslå att anslaget skulle höjas med 40.000 mark. För att man dock icke skulle binda alltför stora belopp av de enskilda medlen i reservationsanslag, synes det utskottet lämpligt att balansera förhöjningen med motsvarande höjning av låneanslaget under V:6.

2 Ht.I:1.

Ålands folkhögskola.

Avlöningar.

I sitt betänkande nr 3/1967-68 med anledning av förslaget till budget för landskapets enskilda medel för år 1968 framhöll utskottet att andra läraren vid skolan skulle erhålla ett personligt lönetillägg motsvarande skillnaden mellan löneklasserna A 20 och A 21 under förutsättning att denne skulle skaffa sig kompetens för lärarbefattning vid medborgarskola. Då man numera i allmänhet förlagt tyngdpunkten av kursverksamheten för folkskollärarnas fortbildning till grundskolan har utskottet dock nu ansett att landskapsstyrelsen även kunde godkänna annan motsvarande kompetens än den ovan berörda.

2 Ht.III:1.

Understöd åt sammanslutningar.

Kulturutskottet har beträffande understöden för vissa sammanslutningar föreslagit en förhöjning med hänsyn till dessa organisationers verkliga behov. Med beaktande av vad utskottet anfört i den allmänna motiveringen samt med hänsyn till att bidrag lämpligen bör kunna utgivas av penningautomatföreningen har dock utskottet icke ansett sig kunna omfatta kulturutskottets förslag.

2 Ht.III:2.

Stipendiemedel.

Finansutskottet emotser i likhet med kulturutskottet att landskapsstyrelsen vidtager nödiga åtgärder för en förhöjning av i budgeten upptagna stipendier.

2 Ht.III:4.Kostnadsandel i sommaruniversitetet.

Med hänvisning till vad utskottet framhållit i sitt betänkande över ordinarie inkomst- och utgiftsstaten föreslås ingen ändring av detta moment.

2 Ht.IV:1.Lån för yrkesutbildning.

Samtidigt som finansutskottet hänvisar till kulturutskottets utlåtande i fråga om detta anslag får utskottet föreslå att det för lånen nu av landskapsstyrelsen föreskrivna villkoret, om låntagarnas skyldighet att efter fullgjorda studier bosätta sig inom landskapet skulle upphävas. Detta motiveras av svårigheterna för de utbildade ungdomarna att i många fall få mot utbildningen svarande tjänster och arbetstillfällen i landskapet samtidigt som det i många fall kan vara svårt att avgöra huruvida någon flyttat bort på grund av annan omständighet eller av denna orsak.

3 Ht.I:11.Landstingsmannen Alarik Häggbloms m.fl. finansmotion.

Motionärerna har i motionen beträffande detta anslag framhållit, att bland annat den nystartade särskolan ännu icke fått sin ekonomi konsoliderad och att landskapsstyrelsen därför till sitt förfogande borde ha dispositionsanslag särskilt för detta ändamål. Jämlikt bestämmelserna i landskapslagen om psykiskt utvecklingsstörda utgives bidrag ur landskapets ordinarie medel till 55 % av särskolans driftskostnader, samtidigt som kommunerna enligt denna lag har skyldighet att delta i kostnaderna för omvårdnaden av de psykiskt utvecklingsstörda. Med beaktande av de enskilda medlens begränsade resurser, har utskottet därför för närvarande icke ansett det möjligt att bifalla motionen till denna del.

4 Ht.I:3.Investeringar för skapande av nya arbetsplatser.

Med hänvisning till motiveringen under 10 Ht.IV:5 i ordinarie budgeten beträffande anslaget för tecknande av aktier i det under bildning varande bolaget för uppförande av turistanläggningar på Åland föreslås att detta anslag icke skulle av landskapsstyrelsen få användas förrän landstinget anvisat motsvarande anslag i budgeten för ordinarie medel.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsam föreslå

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till inkomst- och utgifts-

stat för landskapets enskilda medel under år 1969 med följande ändringar samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

INKOMSTER.

Landskapsstyrelsens förslag Finansutskottets förslag

V. Övriga inkomster.

6.	Finansieringslån	65.677	<u>105.677</u>
----	------------------	--------	----------------

Summa V kap. 317.677 357.677

Summa inkomster mk	1.753.687	1.793.687
--------------------	-----------	-----------

UTGIFTER.

1 Huvudtiteln. Skogs- och lantushållning.

III. Lantushållningen och landskapets jordegendomar.

6.	För inlösen av fastighetsöverlåtelse (reservationsanslag)	10.000	50.000
----	--	--------	--------

Summa III kap. 22.020 62.020

Summa 1 Huvudtiteln 163.733 203.733

Summa utgifter mk	1.753.687	1.793.687
-------------------	-----------	-----------

Mariehamn, den 16 december 1968.

På finansutskottets vägnar:

Folke Woivalin
ordförande

./ Sune Carlsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Folke Woivalin, viceordförande Harry Lindfors samt medlemmarna Curt Carlsson, Bertel Söderlund och Runar Wilén.

Till F i n a n s u t s k o t t e t

från kulturutskottet.

I skrivelse den 3 december 1968 har Finansutskottet anhållit om kulturutskottets utlåtande över kulturanslagen i landskapsstyrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1969. I anledning därav har kulturutskottet, som i särskilda frågor hört landskapskamreraren Henrik Gustafsson, äran meddela följande.

2 Ht III:1 Understöd åt sammanslutningar.

Landskapsstyrelsen har sänkt understöden för Ålands Ungdomsförbund och Ålands Marthadistriktförbund med 500 resp. 300 mark under hänvisning till att dessa organisationer bör kunna påräkna understöd av penningautomatföreningen. Utskottet har härvid dock funnit, att eftersom nämnda förening relativt nyligen inlett sin verksamhet, har ingen praxis vid fördelningen av medlen ännu hunnit utvecklas, varför några garantier att de ovannämnda tvenne organisationerna skulle bli delaktiga av dessa medel under år 1969 icke föreligger för närvarande. Även om ifrågavarande förbunds anslag upptages till enahanda belopp som för innevarande år, torde dessa fortfarande icke täcka förbundens verkliga behov, varvid dock överskjutande erforderlig del, i den händelse detta visar sig möjligt, lämpligen bör kunna erhållas från penningautomatföreningen. Utskottet föreslår fördenskull, att understöden för Ålands Ungdomsförbund och Ålands Marthadistriktförbund upptages till enahanda belopp som i innevarande års budget, nämligen 1.500 mark resp. 900 mark.

Stipendiemedel

Kulturutskottet framhöll i sitt ~~utlåtande~~ över budgetförslaget för enskilda medel 1968, att en 50-procentig allmän höjning av dessa anslag, som stått oförändrade sedan början av innevarande decennium, skulle vara befogad, varigenom de skulle återfå sitt ursprungliga ekonomiska värde. Finansutskottet ansåg i sitt betänkande (nr 3/1967-68) över enahanda budgetförslag, att landskapsstyrelsen borde givas tillfälle att utreda frågan, innan förhöjning skulle göras. Någon dylik utredning synes dock ej ha blivit verkställd, varför utskottet finner anledning att åter påminna i ärendet.

2 Ht III:4Kostnadsandel i sommaruniversitetet.

Utskottet hänvisar till vad som framhållits i dess utlåtande över förslaget till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för år 1969 i denna fråga.

2 Ht IV:1Lån för yrkesutbildning.

Finansutskottet framhöll i sitt betänkande nr 3/1967-68 att ett sådant förfarande, genom vilket räntegottgörelse för studielån, upptagna hos penninginrättningar, beviljades ur landskapsmedel i stället för eller jämsides med utgivandet av direkta studielån, skulle erbjuda betydande fördelar. Såvitt angår lån för yrkesutbildning synes landskapsstyrelsen icke hava följt finansutskottets därvid givna rekommendation om utredning av denna fråga. Kulturutskottet anser vägande skäl tala för en dylik utredning. Landskapsstyrelsen har upptagit anslag för räntegottgörelse för högskolstudielån men avser uppenbarligen att bibehålla nuvarande villkor i fråga om lånen för yrkesstudier, enligt vilka lån kan uppsägas, om låntagaren utan tvingande skäl flyttar till ort utom landskapet. Kulturutskottet ifrågasätter skäligheten i ett dylikt villkor, speciellt om olika grunder skall gälla för understöd för högskolstudier å ena sidan och yrkesstudier å den andra. En övergång till räntegottgörelse även för yrkesstudielånen del skulle utjämna olikheterna samtidigt som för ändamålet avskilda medel kunde komma långt flere studerande till del, varjämte, även om vissa villkor fortfarande föreskrives, förlusten av räntegottgörelsen, om låntagaren efter avslutade studier icke söker eller bibehåller anställning inom land-

skapet, skulle utgöra ett långt mindre allvarligt ingrepp i hans ekonomi än en uppsägning av hela lånet. Härigenom skulle, enligt utskottets uppfattning, det ekonomiska stödet för yrkesutbildning **uv** landskapets enskilda medel förutom bättre effektivisering även erhålla en mera lockande än allvarligt tvingande karaktär beträffande eventuellt föreskrivna villkors fullgörande.

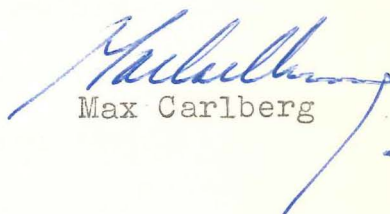
M a r i e h a m n d e n 3 d e c e m b e r 1 9 6 8 .

På kulturutskottets vägnar

Ordförande

Olof Jansson

Sekreterare

Max Carlberg